

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 184

Constanța, Duminică 10 Noembrie 1896

20 bani număr

Pentru ca bădăranul boierit din capul comunei noastre tot mai găsește încă acces la cei noi veniți în Constanța, pe care să încerce a-i face să creadă că campania noastră în contra sa e pornită din răsbunare ori din intriga, spre a-i lua locul, iar nu din convingere sinceră că e un netrebnic, vom reproduce o serie de articole din timpul pe când nu putea fi nici un motiv de răsbunare. Cât pentru intrigi, credem că nu se va găsi un singur om în Dobrogea, nici peste Dunăre, care să mărturisească, că, vre-odata, Grigorescu și ar fi manifestat dorința, sau ar fi făcut un *singur pas* spre a surpa și lua locul actualului primar, fie sub guvernul actual fie sub cel trecut, printre al caror puternici, de sigur, Grigorescu număra mai mulți cunoscuți de cât Koiciu.

Din potrivă, Grigorescu a răspins motivat asemenea îndemnuri, ori de câte ori a fost vorba despre primărie; aceasta o știe cel puțin jumătate din prietenii primarului, — dicem prietenii primarului, căci ca individ, suntem siguri că acest om numai are nici unul. Motivele acestei ținute sunt de un ordin care nu privește de loc pe publicul cetitor, și dar le putem trece sub tăcere. — Până când aceste motive vor subsista, n'aibă pretendenții nici o grijă de această parte; însă, să fie siguri de un lucru, că ne vom aține din răspundere, să nu se mai străcoare la primăria primului port al țării românești nici un bădăran nici un șarlatan din acei cari, pentru meschinele lor interese personale, își mănjesă propriile lor iscălituri după programe și manifeste alcătuite în ajunul alegerilor ce par acum foarte apropiate.

Aceste țise, precum ca să se știe, eata un extract din *Constanța* de la 16 Iunie a. e. Incepem cu acesta, fiind-că îmbrățișează întreaga activitatea și modul de a lucra al actualului prim edil al orașului Constanța:

NEMULTUMIRI

„Sunt voci amice nemulțumite cu lucrările de până acum ale amicilor noștri din capul afacerilor comunale. Suntem datorți unele explicațiuni și ne esecutăm cu toată franchețea, în ce ne privește.

Cet ce urmăresc de aproape afacerile comunale, știu că la primăria Constanței toate serviciile sunt centralizate în mâna unei singure persoane.

E rău așa, negreșit. S'aun găsit însă oameni cari să semnaleze răul, de la început, demonștrând că ar fi mai bine a se desparti și deferi ore-cari atribuțiuni unor comisiuni permanente, cum se face la alte orașe, dar de vocea lor s'a ținut prea scurtă seama.

De fapt numai primarul are a răspunderea tuturor lucrărilor. Și dacă se înștitue din când în când câte o comisie, sau se numește câte o delegație, ele sunt numai pe timp mărginit și pentru câte o anumită lucrare, în cele mai multe cazuri fără nici o importanță.

Primarul, având singur conducerea și privegherea grosului lucrărilor: serviciul interior, lucrărilor tehnice și de edilitate, serviciul stradelor, medical și veterinar, al plantațiilor și grădinilor, al băilor și al iluminatului, al incendiului, al marcatului măsurilor, al îndestulirei publice, al perceperei veniturilor și multe alte ces-

tiuni de gospodărie marunta, e natural ca să nu pōta ajunge peste tot.

Sa ilustram cazul cu un singur exemplu: serviciul plantațiilor și grădinilor, unde suntem autorizați a face ori-ce constatari.

Pe câtă vreme acest serviciu a putut avea în capul său pe un al doilea consilier — întâmplarea a făcut să fie un om de această meserie printre consilierii actuali ai comunei Constanța, — s'aun făcut parcurile dinspre vil, în dosul diviziei, sămănătura de pădure din partea de Nord-Est a orașului și s'aun plantat stradele Carol, Mangalia și grădina Spitalului comunal, cari toate împreună aun reușit strălucit de bine, cu cheltuiala cea mai mică posibilă.

Primarul, părându'i-se că e prea mare cheltuiala ce se face, căci nu putem admite alte motive incidente, a retras delegația data consilierului său, ce le conducea a propus și consiliu i-a aprobat reducerea cifrei din budgetul plantațiilor la jumătate din ce era mai înainte cu 2 ani, la 4000 lei, sumă insuficientă pentru dezvoltarea ce luaseră acum plantațiile.

Faptul s'a răsbunat de sine. Fie din cauza cheltuelilor, fie din insuficiența de conducere, nu se mai vede acum un arbust mai mult din ce era; nu s'a mai sămănat o brazdă și nici o lucrare de întreținere nu s'a făcut de 2 ani acelor plantații; ast-fel că mulți arbuști par a fi ajuns maximum de creștere, intrând în depercune, prin uscarea vârfurilor; iar sămănătura a rămas niște tufișoare dese, pipernicite.

Serviciul tehnic, compus din 2

ingineri și picheri, nu termină de 2 ani un plan de parcelare al cartierului nou, o întindere de 11 până la 12 hectare teren.

Ne pare rău ca trebuie să facem aceste constatări, dar mai prepus de toate: adevărul.

Nu putem învinovați de neglijența pe primar, ci constatăm pur și simplu insuficiența serviciilor. Afacerile sunt multe și de multe feluri la comunele urbane; cu atât mai multe la Constanța, în dezvoltare. Ar ajunge actualului primar rezoluțiile și expedierea afacerilor curente.

Ar trebui ca d-sa să împartă cu cine-va multiplele atribuțiuni ce are, și în orice caz, să consulte oamant de meserie, măcar în chestiuni de specialitate. Mersul afacerilor s'ar resimți în bine, după cum ele prinseseră la început, când laurii succeselor se împărțeau de o potrivă între factorii chemați de alegători la lucrarea de prosperitate a acestui oraș.

CHESTIUNEA MITROPOLITANA

În chestiunea prea mult agitată a detronării Mitropolitului Primat, reproducem părerea unui organ autorizat de peste Carpați, a vechiului jurnal „Telegraful Român” din Sibiu, organ al Mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania.

Noi credem că cea mai bună soluție de dat chestiunii, încă pendinte, este a se reforma Sf. Sinod în sensul ca să intre și preoții mireni și laicii în compunerea lui, după cum e cazul în Transilvania, unde această înaltă instituție funcționează de atâția ani, spre mulumirea tuturor credincioșilor și a autorităților politice.

Iată părerea numitului organ:

„Prin crize grave trece fusă biserica ortodoxă din România.

Afacerea cu detronarea mitropolitului primat a sguđuit până în temelie pacea și dezvoltarea naturală a instituțiilor din biserica ortodoxă în Statul vecin.

Noi din capul locului am condamnat sentința adusă de Sinodul României și

modul cum guvernului a executat aceea sentință.

Nu fără incident revenim asupra acestei afaceri odioase, care a compromis autoritatea Sinodului din România pentru sute de ani și a compromis guvernul liberal, care a dat mână de ajutor Sinodului de a compromite autoritatea bisericii ortodoxe în mod atât de rușinos.

Ni s'a spus că membrul Sântului Sinod s'a supărat pentru ținuta noastră în această peribilă afacere. Supăcarea a fost așa de mare, în cât locotenenta metropolitană nici nu a comunicat cu mitropolitul bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania enciclica în afacerea cu scoaterea din scaun a mitropolitului Ghenadie.

Această ținută a actualii locotenente metropolitane noi în cel mai bun caz o putem numi: „lipsă de tact”.

Faptice, între mitropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania și între biserica din România legăturile spirituale sunt tot cele vechi și locotenenta metropolitană pare a fi uitat, că din a ei necuviință, biserica noastră, având afaceri oficiale cu cea din România, se va adresa mitropolitului Ghenadie, care pentru noi și azi e în scaunul de primat al României.

N'a fost suflet ortodoxe, care se nu se indigneze de modul cum Sinodul bisericii ortodoxe române din regatul României a făcut judecata mitropolitului primat.

O ast-fel de justiție bisericească este o pută pe biserica ortodoxă — și durerea noastră e cu atât mai mare, cu cât o asemenea justiție bisericească se practică în coada veacului al XIX.

Pe noi nu persoanele ne-au interesat. Pentru noi e indiferentă persoana judecatului, sau cea a judecătorilor.

Ne-a durut că cel judecat a fost mitropolit, față cu care biserica n'a avut nici atâta considerație, câtă legile civile în veacul nostru dau celui din urmă făcător de rele.

Mai mult, ne-a rănit în'ma faptul că judecătorii sunt toți arhierii, cari ducă nu din respect către persoanelor, cel puțin din respect către demnitatea de arhierie, pentru nimbul bisericii să nu facă o barbarie în veacul nostru, cu care dușmanii noștri încă o mie de ani să ne facă să roșim”.

APELE DE MARE

DE LA
Constanța

(Urmare)

În cas de venirea acestui de al doilea acces, trebuie să eșim imediat din baie și chiar să încetăm de a le mai face.

Aceste fenomene le întâlnim la cel nervos, la cordiaci, la gastralgici și la tinerii epuizați prin o creștere prea repede, sau din excese.

Forța propulsivă și regularitatea, cu care se succed valurile asupra corpului, lucrează nu numai ca o dușe generală, dar pune corpul în mișcare provocând o stimulațiune, din care rezultă acțiunea tonică musculară, activitatea circulațiunii și absorțiunea serurilor prin piele; întărește sistemul nervos, conservă vitalitatea pielii și redă organismului forțele pierdute.

Băile reci de mare, întrebuințate în scop terapeutic, variaza după sex, etate, temperament, constituție și predispozițiunile morbide, de starea geografică și a climatului localității; iar acțiunea generală a acestor băi nu depinde numai de densitatea apei și sărurile, ce conține; dar și de temperatura apei, de temperatura ambiantă a regiunii și starea de umiditate a localității, de vânturile, ce trec pe coastele stațiunii, de direcția lor asupra plăjei, de acțiunea aerului, ce ne înghețoară, de expozițiunea coastei și plăjei, dacă sunt sau nu acoperite de plantațiuni, și de felul arborilor; căci, să știe cât sunt de folositori pini și sapinii, prin emanațiunile lor reșinoase.

De aci rezultă că trebuie să cunoștem bine localitatea și care sunt aplicațiunile, ce pot fi folositoare, spre a evita accidente regretabile prin prea marea activitate, ce desfășură organismul. Am ținut mai sus că nu toate boalele se pot vindeca ori trata în aceeași regiune, trebuie să mai adaog aci, că nu tot d'auna se poate obține aci același efect curativ, la aceleași boale, chiar când băile reci sunt luate în aceeași localitate, fiind că sunt și alți factori, care concură și de care depinde efectele băilor. Între aceștia citez: forța de vitalitate a organismului și temperamentul, forța și direcția vânturilor, agitațiunea mai multă sau mai puțină a valurilor, gradul de temperatură al apei, care cu cât este mai rece, cu atât este mai excitantă.

Prin urmare, cu cât organismul va

avea trebuință de o mai mare stimulațiune, cu atât băile reci de mare vor fi mai recomandate cu avantaj; abuzul însă de băi reci, sustrage corpului caloricul, ostenește și epuizează organismul, aduce somn greutate și o stare generală de nemulțumire.

Prin băi reci, corpul pierde o mare parte din căldura sa, și, pentru acest motiv, băile nu trebuie să fie de lungă durată, mai ales când apa este mai rece și pacienții slabi și delicați.

În timpul facerii băilor, inspirațiunile făcându-se mai frecvente și mai profunde, absorbim o mai mare cantitate de oxigen și augmentăm evacuațiunea acidului carbonic, de unde rezultă că și ematosa se mărește.

Băile reci, stimulând sistemul nervos, produce o acțiune reflexă evidentă asupra mișcărilor peristaltice ale intestinelor, asupra muschilor vesicii și contracțiunilor uterului și elementelor musculare ale căilor biliare și uretrale.

Prin aceste acțiuni renumite și prezența sărurilor din apă, se explică curabilitatea unor boale, contra indicațiunile băilor: în altele cum de exemplu sunt fluxionile și emoragiile intestinale etc.

(Va urma)

INFORMATIUNI

Pentru d-nul Director al poștelor

D-nii Frați Dêrjan arendași în Caramurat ni s'a plâns la redacție că nu primesc nici un număr din ziarul nostru, afară de acele pe care le iaș singuri din când în când de la redacție.

Asemenea ni s'a plâns d-nul Ion V. Popa, proprietar și comerciant în Caramurat, că de două luni n'a primit decât două foi.

Tot asemenea d-nul I. Buși-Epure din comuna Pazarlia, tustrei din plasa Constanța, că n'a primit nici un număr de astă primă-vară.

Noi am expediat regulat foile la câte și trele adresele.

Rugăm pe d-nul Director general a da cuvenitele ordine să ni se distribuie foaia, pentru care plătim regulat debitul poștal. Este o mare pagubă ce ni se face în tot județul. Semnalăm onor. Direcții aceste trei cazuri mai importante, cu speranță că nu vom fi nevoiți a reveni asupra altor cazuri mai ușoare

Nemțelegerea din Consiliul Județian

Cincai din cei 12 membri ai consiliului județian, d-nii Luca Oancea, Aldea

Nestor, Gheorghe Golea, Octavian Șeitan și Gheorghe Belu, neputându-se înțelege cu actualul șef al județului, au plecat din ședința de la 5 curent la București, spre a expune d-lui ministru de interne motivele nemțelegerei.

Până la alte reflecțiuni și detalii, observăm că acesta este al doilea caz de reclamație colectivă ce se produce în sinul consiliului Județian, în timp de 16 ani, de când această instituție funcționează în Dobrogea.

Primul caz s'a întâmplat cu generalul Dunca, în 1892, când acest prefect sfătuit de secretarii săi, dădu-se un ordin oficial circular, ordonând să se scoată din listele electorale toți românii veniți și stabiliți aici de peste hotare, în urma anului 1887, ordin ce a fost revocat de d-nul ministru de pe atunci îndată ce cazul i s'a adus la cunoștință.

Casul din zilele trecute, are, între altele, cevași analog cu cel precedent: discreditul și persecuțiunea sistematică a tot ce e românesc, ardelenesc mai cu seamă, din partea funcționarilor bășărăbeni, stăpâni necontrolați la județ și la toate comunele urbane din acest district.

N'a fost prefect, de la Culoglu încoace, pe care să nu'i fi pus rēu cu „Mocani” cum numesc ei, tot ce e român în Dobrogea, numai pentru că aceștia nu'i lasă să'și facă toate mendrele în județ. Destituiți de câte 10 ori din posturile de notar la comunele rurale și de la casierie, ei știu reveni la inima afacerilor județului, în calitate de secretar sau șef de birou, — niște oameni cari n'au absolut nici un titlu, nici o capacitate de muncă și nici un merit, dovadă stagnarea tuturor afacerilor la județul Constanța, de care nu pot fi acusatți prefectii, atât de pasageri aici.

Câtă mișelie!

Cunoaștem personal mai multe cazuri de destituire, între cari a două magistrați dobrogeni și a unui inginer, pentru că au încercat sau cumpărat de la turcii emigranți o grădină sau un petec de pământ, în timpul când vânzările erau permise numai cu autorizarea ministerului, iar unuia din aceste năpârcei, care 'și a vândut numele de român, la niște greci din Stambul, ca să cumpere două din cele mai frumoase moșii ale Dobrogei, nu'i dice nimenea nici un cuvânt. Vom reveni.

Aflăm că o nouă inspecție se va face acestui județ de către un domn inspector administrativ. Dacă va fi să aibă același rezultat, mușamaua prorocită de zărele bucureștene pentru lucrarea d-lui Luca Ionescu, mai bine nu s'ar mai

face nici o anchetă, corumpătoare a bunului simț al Dobrogenilor.

D-nul Ciaur-Aslan, deputat al Iașilor, aflându-se deună zile în Constanța, pentru un proces, a promis unui amic al nostru, că imediat după deschiderea camerilor va interpela guvernul în ceștiunea Dobrogei. Domnul Ciaur-Aslan care iea cea mai activă parte în toate ceștiunile generale de interes național, va face cel mai mare serviciu Dobrogei.

O furtună violentă s'a deslănțuit Marți seara la Constanța

Joi la orele 7 dimineața, vaporul *Tzling*, încărcat cu cărbuni, a fost aruncat pe uscat.

Vaporul a suferit mai multe avarii.

Cobra, în timpul nopții, cu toate alintele ce 'și-a dat de a intra în port n'a isbit, din cauza furtunii. D'abia ieri la 4 ore și 5 minute seara, *Cobra* a putut intra în port.

Un vapor de cereale a fost, de asemenea, aruncat de valuri pe nisip.

Căpitanul voind să treacă pe mal cu barca, aceasta s'a resturaat; din ferire căpitanul și cu alți doi cari 'i însoțeau au scăpat, cu ajutorul unei bărci pornită din port, care au găsit pe naufragiați, unul înotând în apă, sprijinindu-se de lopată, iar cei l'alți doi plutind deasupra bărcii resturate.

Atcagem din nou atențiunea onor. guvern asupra faptului că, în portul Constanța atât de des bântuit de nenorociri maritime, nu există nici un instrument de Salvatage, rugându'i să înființeze acest serviciu cu utensiliile necesari, din lipsa cărora vești cu ochii înecându-se oamenii fără a le putea da nici un ajutor.

S'a telegrafiat la Stambul după vaporul de Sovetagiū *Berthilde*, al unei Societăți germane.

Se anunță din Sulina că Joi pe la orele 6 dimineața, la 2¹/₂ mile spre sud de fanarul Sf. George, un vapor Englez a fost aruncat de valuri pe uscat.

Cetim în *Epoca*:

„Se atribue guvernului intențiunea de a prezenta corpurilor legiuitoare un proiect de lege pentru construcțiunea unei linii ferate între Constanța și Tulcea.

Această hotărîre ar fi fost proiectată în urma călătoriei M. S. Regelui la Constanța, cu prilejul solemnității punerii pietrei fundamentale a portului.”

Noi știm că hotărîrea de a se face aceasta linie s'a luat încă de acum trei ani.

„PATRIA“

Societatea Română de asigurare în București

Asigurări asupra vieții și în contra accidentelor.

Reprezentant pentru Dobrogea Octavian Șeitan — Constanța strada Școlii.

LEGATORIE DE CARTI

Subscrisul aduc la cunoștința onor. publică că am înființat pe lângă atelierul meu de tipografie și un atelier de legătorie special, angajându-mă a legă:

Cărți, reviste, note de pian, a încadra rame și în fine tot ce atinge de această branșă

D. Nicolaescu.

Sofia Zismann

Moșă cu Diploma

3 - STRADA EPIOTET - 3. CASELE VIOLATO.

Cu o practică de 17 ani în Dobrogea, fostă moșă de plasă, oferă serviciile sale Doamnelor constanțiene și speră că în urma deosebitelor îngrijiri va fi încurajată.

Restaurantul Capato bine cunoscut publicului local și atât de apreciat de toți vizitatorii băilor de mare, s'a mutat în localul și grădina după strada Ovidiu, în apropiere de piața centrală Independenței. Grădina are acces direct la halta Thetis, iar pavilionul dominază într-o priveliște a semicercului portului.

CONSTANȚA

MARELE

Hotel Metropol

— CONSTANȚA —

Restaurat și Mobilat din nou
BUCATARIA

Română, Franceză și Germană
Restaurant de Primul rang
poziția cea mai frumoasă
CENTRUL ORAȘULUI

Pensiune în condiții avantajoase. — Abonamente cu luna, à la carte și Cărțile cu cupoane

CONSTANȚA

„UNIREA“

Societate generală de Asigurare Mutuală
DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin Înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877, „Monitorul Oficial“ No. 160 din 6 I (28) Iulie.

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, palantă sau gard, fie acoperișul lor cu tînichie, olane, șindriță, trestie etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți, cari fac o speculă din primele asiguraților.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului: Mobile, Mărfuri, Producte, Psc. și Nutrețuri în Șire, Stoguri, câmp pe câmp liber și în magazii

Societatea «Unirea» mai face asigurări asupra «Vieții» în toate combinațiile oțitate și anume:

- a) Asociațiuni mutuale de supra-veșuire.
- b) Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat, și cu participare de 85 la suta.
- c) Contra-asigurări cu 8 la suta dobândă și fără dobândă.
- d) Capitaluri fixe în caz de deces cu beneficiul etății.
- e) Asigurări temporale și
- f) Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de «Grindină», precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări corpuri din vase, toate aceste asigurări «Unirea» le face cu prețuri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București, la Direcțiunea Generală strada Dămneț No. 2, iar în districte la agențiile respective din oraș.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare «Unirea» mutuală

DE VÂNZABE

De vânzare

TIPOGRAFIA

ȘI

LEGATORIA

DE

CARTI

DIN

CONSTANȚA

Tipografia

este îndestrată cu tot felul de litere noi, din cele mai renumite fabrici și cu două mașini, și în stare a executa lucrări în limbile Română, Franceză și Grecă.

Legătoria de Cărți

are aparatele și ustensilele, o mașina pentru perforat, precum și o mașina pentru tăiat, toate aceste se află în perfectă bună stare.

Atelierul este instalat în centrul orașului, la cea mai bună poziție, și deja are lucrări angajate, care dau continuu materie de lucru pentru mai mult timp.

Condițiunile de plată sunt foarte favorabile; se pot efectua în rate lunare, trimestriale sau semestriale, dar garantate.

Doritorii să se adreseze proprietarului lor, D. NICOLAESCU, în Constanța.

DE VÂNZABE